

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Lacrimæ Orbis Universi, Post Primam Protoparentum
nostrorum E Paradiso Exulum culpam, exortæ, In
Universim Genus Humanum, traduce reatu propagatæ,
Ruptis animorum abyssis, Laxatis cordium fontibus, ...**

Schmucker, Mathias

Glacii, Anno 1689

Petrus Poenitens, Schema Virorum in dignitate sacra, Statûs Ecclesiastici,
constitutorum, delinquentium, resipiscentium, & reatus suos
deplorantium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38152

PETRUS POENITENS,

Schema Virorum in dignitate sacra, Statu Ecclesiastici, constitutorum, delinquentium, resipiscentium, & reatus suos deplorantium.

Lacrimas Petri lego, satisfactionem non lego, sed quod defendi non potest, ablu potest. Lavant lacrimæ delictum, quod voce pudor dicere, vel confiteri. Lacrimæ veniam non postulant, sed merentur. Flevit amarè, ut lacrimæ lavarent delictum, tu similiter lacrimis dilue culpam. Non invenio quid dixerit, sed quòd flevit. *S. Ambrosius super Lucam lib: 9.*

Petrus singulis noctibus ad galli cantum proci dens in genua, petensque veniam, deflebat peccatum negationis Christi uberrimis lacrimis, adeò, ut oculi jugiter haberent, quasi sanguine respersi, & in genis canalis lacrimis quasi excavatus appareret. *S. Clemens apud Nazianzenum phorum. lib. 2. cap. 37.*

<p>I.</p> <p>Cicumque Nomen notum est Simonis Piscatoris, Illud infame totum est, Ob culpam peccatoris:</p>	<p>Hunc, quem Dæmon expectat Ut triticum cribraret, Hic cogitur, quo perit Delictum deplorare.</p> <p style="text-align: center;">2.</p> <p>Si fletus quis audierit, Et improbos singulos</p>
---	--

causam inquisierit
Madentis imbre vultus:
Culpam subesse iudicet
Tanto dignam mœrori,
Que jugi cor sacrificet
In victimam Dolori.

3.

Scalpa fuit fletibus,
Aut lacrimis reatus
Dignus plangi perpetibus
Ab illo perpetratus:
quem Reus desleo:
quem gemo, que-
ror,
Quem nunquam satis doleo,
Nec fat in luctus feror.

4.

unda Nilotica
Quem nunquam satis mun-
det,
Micina nec Probatia
Salubriter inundet,
qui planctus expetit,
Et imbres oculorum,
qui juges elicit
Aulros suspiriorum.

5.

febris cordis est
Et lingvæ paroxismus,
inconstantis mentis est
Et oris solceçismus,
est ingratitude
Immanis barbarismus,

Hic grandis hebetudinis
Nocens idiotismus.

6.

Hoc scelus Alpha criminum;
Omega delictorum!
Quod aulus est in Dominum
Servus imus servorum!
Quo se (perjurus tertio)
Fœdum contaminavit,
Et in Aulæ commercio
Se morti mancipavit.

7.

Quis hujus turpitudinem
Oceanus lavabit?
Infauftam ægritudinem
Quis Medicus sanabit?
Non si concurrant maria,
Hanc eluent sentinam,
Non ars feret herbaria,
Nec Chiron medicinam.

8.

Si culpæ nomen quæritur,
Est improbum; quod ter-
ret
Aures; quo mens percellitur;
Cælum stupet; & hæret
Terra; quod pudet prodere,
Et palam confiteri,
quod humo malle m condere,
Aut prorsus aboleri.

9.

Patrare si non puduit,
Non pudeat vulgare!

N 4

qui

Qui culpam non abhorruit,
 Cur horreat narrare?
 Lingvæ fuit piaculum,
 Et turpe buccæ crimen,
 Quod rupit oris vinculum,
 Transgressum labrilimen.

10.

Dicam: nullo silentio
 Fas est culpam velasse:
 Quantôque sit exitio
 Caiphæ domum intrâsse!
 Dicam: eâdem proloquar
 Lingvâ, qua TER peccavi,
 Scelus dolore perfequar,
 Quo Dominum negavi.

11.

Quæ mentis fideratio,
 Quis entheavit error?
 Ut nulla noxæ ratio
 Teneret me, nec terror?
 Ubi mei fidelitas,
 Amor, honor, Magistri?
 Ubi jurata charitas
 Discipuli? Ministri?

12.

Ubi ferox constantia
 In mortem ardens ire?
 Ubi dextræ fiducia
 Hostes audax ferire?
 Ubi servi frequentia
 Abesse nunquam visa?

A Domini præsentia
 Nec mota, nec divisa?
 13.

Ille qui Ducis lateri
 Semper comes hærebat,
 Et me, cum illo, carceri
 Claudendum offerebat,
 Iturum in pericula,
 Passurum mille mortes,
 Per enses, hastas, spicula,
 Et hostium cohortes?

14.

Armatis qui manipulis
 Licetorum inferebar,
 Et solus ex Discipulis
 Nil milites verebar,
 Et unus armis omnium
 Non solitus terrenti,
 Sed meum promptus Domi-
 num
 Acinace tueri?

15.

Seu Dux iret per flumina,
 Per flumina ferebar:
 Seu per Thaboris culmina,
 Per culmina sequebar:
 Seu navigaret maria,
 Per mare navigabam,
 Regna, Terras, Imperia,
 Cum HOC perambulabam.

16.

Latere jussit vallibus,
 In vallibus latebam,

edere jussit montibus,
In montibus sedebam.
Calcare jussit æquora,
Et æquora calcabam,
Tenere jussit littora,
Et littora tenebam.

17.

Laxare jussit retia,
Et retia laxavi;
De piscium negotia
Tractare, hæc tractavi;
Ægra sanare corpora,
Et corpora sanavi;
Resuscitare funera,
Et hæc resuscitavi.

18.

Sed tot firmatus gratiis
Quo animus migravit?
Tunc dives beneficiis
Quo cæcus deviauit?
O dementia!
O cæca veritatis!
O regi: O inconstantia?
O regem fidelitatis!

19.

Resibat in Vesperum,
Nox induit atrorem,
Succens atris Hesperum
In siderum ductorem,
Quæta mox est Delia.
Sed densâ nube clausa,

Ne cerneret crudelia
Audenda tot. & ausa.

20.

Duce JESU concessimus
In hortum Oliveti,
Somno graves indulsumus
Super humum quieti:
Hic positus poplitibus
Tristis Patrem orabat,
Singultiens gemitibus,
Sudânsque lacrimabat.

21.

Tunc agonizans Sangvinem
Uberrimè destillabat,
Et mortis ad formidinem
Natura vacillabat,
In terram languens corruit,
Et viribus defecit,
Sed quod Naturæ defuit,
Divinitas suffecit.

22.

Interea Satellitum
Cohortes properare,
Et armatorum militum
Horti portis adflare,
Irruere tumultibus
Unum IESUM quærentes,
Et improbis clamoribus
JESUM, IESUM, pe-
tententes.

N 5

23. Hic

23.

Hic JESUS : quem hic quaeritis?

Reponunt illi: JESUM!
Sime! nullam laeseritis
Ex his, ait, sed JESUM
Quem vultis, EGO SUM ille;
Ad hanc vocem prostrati,
Retrorsum ruerunt mille.
Ceu caelo fulminati.

24.

Nil territi sunt omine,
Sed magis efferati;
Confuso ruunt agmine
In necem comparati,
Captivum strictim vinciunt,
Ceu furem, aut latronem.
Collo funes injiciunt,
Et ducunt ut praedonem.

25.

Ulturus hic injurias
In Dominum patratas,
Actus tandem in furias
In copias armatas
Educens ensem irrui,
Et servo insolenti
Aurem dextram absecui,
Maleho facem ferenti.

26.

Ignotum Iudas prodidit
Et vendidit argento:

Amoris signo tradidit
Nequitiae figmento:
Tunc laeta plebs, tam nobilitate
Captivo, praedam ducit,
Qua torrens Cedron flexu
Per arva rivo fluxit.

27.

Ne sorte pari caperer
Ad judicem trahendus,
Et paribus involverer
Malis reus plectendus,
Fugâ salutem quaesivi
Per avia viarum,
Et tuta plenus petii
Timoris, & curarum.

28.

Sed amor, licet pavidus
Me tenuit Magistri,
Quid, *Ei*, scire cupidus
Accideret sinistri.
Hinc lentis procul passibus
Servam sequor cohortem
Intentus capti casibus
Dispositis ad mortem.

29.

Sequor lictores praecipuos
Urbem pavens ingreditur
Per angiportus bivios
Ubi turbæ congregatae
Meabat infrequentior
Nec plebs tumultuabat.

Sec vigil oculatior
Intrantes observabat.

30.

Selen ! in ipso limine
Lapsurus espitavi,
Cuius erat de crimine,
Quod hebes non notavi:
Mille frustra tibiam
O utinam fragissem!
Tunc lapsus in perfidiam
Hanc, reus non fuissetem.

31.

Portæ offendiculo
Ceu fulmine prostratus,
Utroque forem oculo
Feliciter orbatus,
Nec tantum nefas fletibus
Sanguineis piandum
Concreverunt, fluctibus
Aut maris inundandum.

32.

gressus aulae faciem
Porticibus vallatam,
Ornatam specto aciem
Hastilibus paratam
Præsidum imperia;
Pars vellicabat focos,
Magitabat seria,
Pars rufus, sannas, jocos.

33.

eminus timidior,
Nec quis me nôset fortè,

Spectabam; mox audacior
Cùm tota de cohorte
Respicere me neminem
Attentiùs notarem,
Accessi multitudinem,
Et huic me junxi parem.

34.

In vasta fufus area
Satelles excubabat,
Horrendùm flante Borea
Circùm ad prunas stabat,
His mixtus Petrus adstiti,
O nunquam adstitissem!
Hoc igne fidem perdidit,
Quam nunquam perdidissem.

35.

Aër gelabat frigore,
Sed mihi cor amore
Ignis arcebat corpore
Suo frigus calore;
Sed ignis, qui, quod latuit
In me gelu arceret,
Non penetrare potuit
Ut algens cor caleret.

36.

Tunc Petrus inter Aulicos,
Babo inter volucres,
Casus præstolans tragicos
Et exitus lugubres,
Qui, ducto ad Prætorium,
JESUM meum manerent,

Non

Non memor quòd perjurium Nec culpæ prænitentia
Malâque tot laterent. Amentem verberabat,
Nec crimen, quod admittis

37.

Hic miles ex me varia
Cùm sciscitari gaudet,
Accedit ostiaria,
Et exprobrare audet :
Me *Homini discipulum,*
Quem dicunt esse Chri-
stum,
Cui, *juro,* dixi cæculum
Virum non novi istum.

38.

Quid? Nonne *Gallileus es?*
Confestim arguebant :
Tu imitator ejus es;
Ancillæ asserabant,
Cælari nequit Patria,
Vox prodit te loquentem,
Nonne, per horti atria
Te vidimus sequentem?

39.

Traclare doctus retia,
Et maria metiri,
Inter Aulæ confortia
Mox didici mentiri,
Iustus, quòd eram dicere
Dolosè simulavi,
Volens causam evincere,
Fædè fragè negavi.

40.

At noxæ conscientia
Me nulla tunc notabat,

rem,
Præ metu sentiebam,
Sed dextre, quòd illudera
Quærentibus, gaudebam

41.

Cùm foco starem propior,
Ancilla custos portæ
Accedit confidentior
De militum cohorte,
Hinc, inquit, cur ignoscimus
(Ore diserta pleno)
Hic erat (virum noscimus)
Cum JESU Nazareus!

42.

Concitus hac injuria
Probròque ancillari.
Cæpi per tot perjuriam
Horrendùm detestari!
Virum, quem illi dicerent,
Me nunquam consperant,
Nec me, ut hi objicerent
Discipulùm fuisse.

43.

Hæc me, dixi, absortens,
Et me dehiscat humis,
Cælumque fulmen torquentem
Hic me suffocet fumus,
Hic concidam, & abeam
Non vivus ex hac domo.

Notitiam si habeam

Quis, qualis sit, Hic Homo!

44.

O Domus! O Palatium!

Intrausta Petro porta!

Omnium nox noctium

Fataliter oborta!

O Sacerdotis atria!

O Ignis ad quem frixi!

O Custos ostiaria

Qui, *hunc non novi, dixi!*

45.

Hes jam gallicinium

Sub nocte duplicavit,

Nec tamen vaticinium

Hoc, bardum excitavit!

Quin imò, cum me noscere

Jam plures affirmarent,

Orcos mille fatiscere

Iussi, qui me vorarent.

46.

Quis dixi: cum ter accinit

Meum mi gallus lessum!

Quis IESUS quidem respicit

Prædem datam transgressum,

Qua in me lumina

Doloris & amoris

Strabat, sed duo fulmina

Sunt cordis, & terroris.

47.

Peccavi, clamo, perditus,

Sacrilegè peccavi!

Heu me! à gallo monitus

Ter Dominum negavi!

Infelix Petre! perfido

In IESUM sacramento,

Sig reum te, ter edito

Fecisti juramento?

48.

Sic Caiphæ ostiaria

Me Christi desertorem,

Induxit ad nefaria

Cælorum Janitorem!

O si clausissem ostium

Incautæ duplex lingvæ,

Non factus essem hostium

Et causæ pars iniquæ!

49.

Prædator olim piscium

Ancillæ præda factus:

Ab hac in grande vitium

Infamiter pertractus:

O si à mutis piscibus

Silere didicissem,

Nunquam tam diris casibus

In scelus incidissem!

50.

O fuga confodaliū,

Timorque fortunatus!

O sanius consilium,

Beatiorque status!

Qui

Qui vos ab hoc piaculo
 Servavit innocentes !
 O si minore scandalo
 Secutus fugientes !

51.

Vox una me ! Vox perdidit,
 Sed peior vox , trecentis !
 Malignum non , quod edidit
 Ter dictis juramentis ,
 Infelix vox , quæ hominem
 Se non novisse dixit ,
 Quæ tot malorum grandi-
 nem
 In pectus hoc infixit !

52.

Dei viventis Filium
 Quem nuper nuncupavi ,
 Tenentis Patris solium
 Professus adoravi !
 Nunc sobolem vix hominis
 Præsumpsi compellare ,
 Et JESUS , quid sit nominis ,
 Me , dixi , ignorare .

53.

Ad isthæc sacrilegia
 Me mulier induxit,
 Hæc animæ naufragia
 Ancillæ fraus , instruxit ,
 Hæc fidei divortium ,
 Hæc foederis fracturam ,
 Hujus fecit consortium
 Hanc gratiæ jacturam .

54.

Cum voce ales Martius
 Auroram nunciaret ,
 Mentemque brutam tertia
 Jam clamor excitaret ;
 Heu me ! quantum expalle
 Audirem cum me peti ,
 Hoc sono : frixi , calui ,
 Attonitusque steti .

55.

Vox hæsit stricta faucibus
 Corpus reliquit vigor
 Immotis steti calcibus ,
 Cor occupavit rigor ,
 Sanguis venis obrigit ,
 Mentem tenebat stupor
 De more , nulla micuit
 Vena , quam strinxit ,
 por .

56.

Ast cum tempestas spiritalis
 Se nihil non sedaret ,
 Tristis successit gemitus ,
 Qui sincopen levaret
 Et horror in suspiria
 Et lacrimas solucus ,
 Clamaret , O deliria !
 Heu quo sum devolutus

57.

Haud secus , ac cum Boreâ
 Gelante rigent flores ,

Auster mox in area
Nivem solvit in rores,
Rigor pruinae defluit
In guttas distillatus,
Dolor meus depluit
In lacrimas liquatus.

58.

Rego, quò me nescio
Converterem tremementem?
Agebat pejeratio,
Quæ conturbabat mentem,
Quæ terrebatur ultio,
Quam trepidus verebar,
Quæ effudit conturbatio
Poenam, quam promere-
bar.

59.

Contagerem ad sidera?
Hæc reus violavi!
Hæc pia JESU viscera?
Hæc effrons denegavi!
Hæc Patris indulgentiam?
Hæc auda x temeravi!
Hæc timoris ad clementiam?
Hæc nocens impiavi.

60.

Quid nisi Lamentatio
Supererat dolenti?
Mentis perturbatio
Informe crimen flenti?
Quid nisi me agnoscere,
Et excusare reum,

Et inter planctus dicere,
Heu me! *negavi Deum!*

61.

Insomnis conscientia
Cor lacinat afflictum,
Et crebra pœnitentia
Improperat delictum,
Tot pectus fervet fluctibus,
Reamque mœret fortem,
Ut crebris ictum luctibus
Optet subire mortem!

62.

Ter cecidi: non sufficit
Ter crimen revocasse,
Ter millies nil proficit
Dixisse, me errasse!
Fatenda culpa toties
Et lacrimis pianda,
Obtulerit vox quoties
Sementi tam nefanda.

63.

Momentis autem omnibus
Recurrat, quid fecisti?
Tuis negationibus
Tam effrons cur fuisti?
Quæ potuit confusio
Sic perturbare mentem,
Aut quæ timoris passio
Sic reddere amentem?

64.

Ah (serò licet) memini,
Cùm JESUS quæreretur

In

In horto, notus nemini
 Palamque clamaretur,
 Ubi, vel quis *hic IESUS est?*
 Reposuere petrae
 Quarentibus, *hic IESUS est:*
 Et hunc tu nescis Petre?

65.

Ignarae petrae nominum
 Horti per omnes oras,
 IESUM sunt falsa Dominum,
 Et Petre hunc ignoras?
 O Petre! petris durior,
 Et furdior cavernis,
 Indigne terrâ! dignior
 Mille Simon Infernis.

66.

O multo rupes æquior
 Et magis fida, Petro,
 In fide, quæ constantior
 Nunquam reversa retro!
 Nomen quod semel audit,
 Petitum non negavit,
 Sed quod audivit, tenuit,
 Bis, terque replicavit.

67.

Noverunt hunc pomaria,
 Et frondes Oliveti,
 Et Echo IESUM varia
 Per arbuta vireti,
 Vix IESUS lupo sonuit,
 Quem furens plebs clama-
 bat,

Confestim hunc reposuit
 Vox IESUM, quem
 bat.

68.

Hunc cuncta rerum Do-
 num
 Noverunt Elementa,
 Immensum, & interman-
 Cælorum firmamenta,
 Nato plaudebant velites
 Exercitus Polorum,
 Et Angelorum cælit-
 Canentium chororum.

69.

Hunc Stella duce, Regu-
 Tres Magi cognoverunt
 Ad cubas cum Pueruli
 Se supplices stiterunt,
 Thus offerentes Nummi,
 Auri, myrrhæque dona
 Regi Reges, & homini
 Sabæi Regni Bona.

70.

Hunc saxa, petrae, marmora
 In frustra dissipata,
 Et defunctorum corpora
 In vitam animata,
 Hunc Terra, cum contrem-
 Agnovit morientem,
 Et mortuum obstupuit,
 Et rursus resurgente

71.

¶ S. Gregor: Pap. homil: 10. in Evang. (¶ Ibid,

71. In illius funere
Sol tenebris obductus,
In confuso aethere
Communis caeli luctus,
Galileæ Hydriæ
Sax Deum cognovère,
Le procellæ Adriæ
Calcandæ Substravère.

72. Orcus potentiam (c)
Coactus adorare,
Hic obedientiam
Compulsus est præstare,
Vinctus subdere
Præcipue Tenebrarum,
Liberatam reddere
Phalangem Animarum.

73. quem insensibilia (d)
Senserunt Elementa,
qui mirabilia
Et vidi tot portenta,
Nullæ dixi: nescio
Nec quem dicis, novi,
Nec quæ crimem inscio,
Hic nunquam me devovi.

74. mendax fidere!
Saxum induisses!
Veritatem dicere
Saxi didicisses!

Aut cer. è salvo cedere
Cum saxis tacuisses,
Contaminata scelere
Tam gravi non fuisses!

75. Aut clauso rigens gutture
Immobilis hætisses,
Aut Lethæo funere
In talis petram illes,
Et à stando constantiam
Peream tenuisses,
A sale sapientiam
Professa docuisses.

76. Ah memini, cum piscium
Ab opere vocaret
Me suam in consortium,
Et aliùs clamaret,
Me sequere: in littore
Amanter præstolantem,
Relicto statim æquore
Sequutus sum vocantem.

77. Ah! dulcis vocis memini!
Et memini sermonis!
Indigno quem tunc homini
Fecit, tot gravem bonis!
Donisque, quæ lequacibus
Quondam esset daturus,
Et rebus pro fallacibus
In cælo præstiturus.

O 78. Hic

(c) Ibid. (d) Ibid.

78.

Hic Piscatorem Hominum
 Me posthac iussit esse,
 Nec marium, nec fluminum
 Piscatui præesse:
 Sic vale feci retibus,
 Cymbis, scaphis, phaselis,
 Hamis, nassis, & piscibus,
 Antennis, remis, velis.

79.

Ah! quantus Petrus fueram
 De vili piscatore!
 Quantus (qui nil merueram)
 Ex seruo Peccatore?
 Quantus? JESU Discipulus
 Ut essem, & haberer,
 Terra, cinis, vermiculus,
 Ut filius foverer.

80.

Tunc præ me rebar homi-
 nem
 Nullum beatiorem,
 Parémque mihi neminem,
 Tantis, talis, cum forem?
 Qui secretorum conscius,
 Et pars consiliorum,
 Testis fui & socius
 Mirorum portentorum.

81.

Hujus virtute nominis
 Miracula patravi,
 Robur, virésque dæmonis,
 Et potestatem stravi!

Et quæ non ejus robore!
 Conviva mensæ fui,
 Fecitque tuo corpore,
 Et sanguine me frui.

82.

In monte Thabor Numina
 Et Majestatis testis!
 Cum frons fulgeret lumina
 Instar, nivis que vestis!
 Et hunc negasti perdidisti,
 Et dixisti non novisti,
 Quin pejerasti perdidisti
 Illi non convixisti!

83.

Quanto verborum pondere
 Quo vocis apparatu?
 Quo servitutis foedere
 Fidóque famulatu!
 Tecum paratus vivere,
 Mori tecum paratus,
 Tecum in omne ruere
 Periculum testatus!

84.

Prius Cedron recurrere
 Ad suum, dixi, fontem
 Jordanem sursum scandere
 Sublimem Horeb montem
 Prius carere piscibus,
 Et dulcorari, mare,
 Destituique fluctibus
 Quam JESU te, negare.

85.

85.

Si me te deseruerint,
Non ego tecum stabo!
Si me te denegaverint;

Non ego te negabo:
Quocumque iueris,
In poenas, cruces, mortem,
Quocumque volens tuleris,
Hanc tecum feram sortem.

86.

In iudicium subsellia
Te lectus comitabor:
In aethra Tribuna
Comes associabor:
Cum concludar carce,
Tecum stringar catenis;
Quis sit mihi parcere
Tuis non pari poenis.

87.

Debam me in fluctibus
Cui petram firmam stare,
Quaque tempestatibus
Non me ferire mare!
Petrum levis foemina
Defecit, ut natarem,
Inter discrimina
Mundo fluctuarem!

88.

Debam caelo fidera
In terram ruitura,
Et Terram rudera,
Quae prius abitura

In merum NIHIL omnia;
Et chaos elementa,
Quam non fore perennia
Sancita iuramenta.

89.

Sed nempè, me praesumptio
Superba sic deiecit,
Et insolens elatio
Ruinam mentis fecit;
Sivilitatis ratio
Me meae tenuisset,
Nunquam jurata sponsio
A ESU defecisset.

90.

Ali! nunc post tot mendacia
Cedron valebit rursus
Sui fontis initia
Relegere, & sursum
Ad Horeb elivum scandere
Jordanis, siccum mare
Non fluctus ullos peliere;
Et inopis pilce, stare.

91.

Sed oris haec professio,
Sanctumque iuramentum;
Et sanctio, & sponsio,
Et linguae sacramentum,
Umbræ, fumoque simile
In auras evolavit;
Et, quam cor sit instabile,
Perjurium probavit.

O 2

92. Res

92.
Res omnes, spes, solatia,
Magistro me vocante,
Uxorem, prolem, retia,
Reliqui Petrus ante,
Nunc ipsum verum Domi-
num,

Mundique Creatorem,
Deum, Altorem hominum,
Patrem, Ducem, Pasto-
rem,

93.
Hæc nempe texit Cynthio,
Et Cynthiæ splendorem,
Induxit hæc negatio
Sideribus atrorem,
Hæc fecit terram tremere,
Montes, petrasque frangi.
Hæc è sepulcris fremere,
Et mœstum manes angi.

94.
In me debebat cœlitum
Ultor sævire zelus,
Fulminibusque perditum
Centum ferire scelus,
In me natura furere,
Nec stare sic afflicta,
Sub metellus corruere,
Et plectere vindicta.

95.
Quid enim non promerui
Sacrilegus negator?

Mens ipsa testis est sui
Judex, & acculator:
Objurgat conscientia,
Quam si sopire tentem,
Immergit in ingentia
Tormenta renitentem

96.
Peccavi! Reo sidera
Ignoscite fatenti!
Dolor impressit vulnera
Amarum pœnitenti!
Iras in me suspendite,
Ignisque cohibete,
Luctus meos attendite,
Et lacrimas videte.

97.
Dies, noctes doloribus
Non interruptum angere
Cordis mei tortoribus
Cœu telis pundeat angere
Seu solis ardent lumina,
Seu luna det pallores,
Fluunt per genas flumina,
Sparguntq; cordis coceras

98.
Non tuos posthæc, Phœbe
re,
Cælo tuebor vultus,
Nec tuas faces Helice,
Quin ructet cor fugientes
Noctes, diésque juncet
Sinum fletu rigabo,

...endo pectus duriter,
Nunquam malas siccabo.

99.

...te ergo perpetes
...nuncii dolorum,
...betus interpretes
...ematum meorum,
...curant instar fluminum,
...tos laxabo fontes,
...torrentes luminum
...quasitos inter montes.

100.

...ate specus abditi
...ovallium recessus,
...rupe patens hospiti
...latebras ingressus,
...petras ego molliam
...cto lacrimarum,
...rum donec leniam
...ndictam divinarum.

101.

...ate hospitium,
...hospitales ferae,
...inquinum montium
...ardi, Tigres, Pantherae,
...pejor vobis omnibus,
...qui petras habitatis.
...rior leonibus,
...mitis feritatis.

102.

...posthac palatia
...stra erunt spelæa,

Aranearum retia
Parietum aulae,
Nox in cavernis montium
Caligo, & tenebrae,
Erunt culparum fontium,
Et criminum latebrae.

103.

In his latebo tutior
Petrinus inquilinus,
Ab arbitris securior
Saxicola terinus,
Ab hominum consortio,
Et Urbibus ignotum,
Et procul omni vitio
Juyat esse remotum.

104.

Hæc mea rupes crimina
Obscuritate teget,
Super cavernæ limina
Pes nullum passum leget.
Aula peccare docuit,
Eremus dedocebit,
Aulæ libertas nocuit,
Hanc solitudo flebit.

105.

In bestias est tutius,
Quàm Aulas, incidisse,
Inter feras pacatius,
Quàm Aulicos, vixisse,
Malo draconum potius
Et esse struthionum,
Quàm Aulicorum socius
Tot animæ latronum.

O 3

106. Pe-

106.

Petrus, qui petram indui,
Et durum Adamantem,
Cor saxeam exhibui
In IESUM me amantem,
Sub saxis, petris, montibus
Perennè crimen luam,
Et luminum ex fontibus
Doloris rivos pluam.

107.

Mei reatus conscia
Nox diem averfatur,
Cui nota sunt mendacia,
Quèis rea mens dampnatur;
O Nox! amica criminum,
Et artifex culparum,
O Interemptrix hominum!
Et latro animarum!

108.

O architecta fraudium,
Inventrix jurgiorum,
O machinatrix cædium,
Molatrix vitiorum,
Quot in abyssum Barathri
Incautos deturbasti?
Quot in æternas Tartari
Flammas præcipitasti?

109.

De nocte, noctis opera
Castigans castigabo,
Et rupe sub hac aspera
Et Umbris habitabo,

Antri tetra caligine
Hoc caput obtegetur,
Ut nullo solis lumine
Insidum illustretur,

110.

Relictis condiscipulis,
Consortio que fratrum,
Ibo, durisque scopulis
Mei figam theatrum,
In hoc Actor me arguam
Et dicam, quid fecisti?
Nondum egressus janua
Ter IESUM negavisti!

111.

Solus me comitabitur
Præses vigiliarum,
Hic Gallus, quo *cantabitur*
Nocturnus lacrimarum.
Primus: Secundus: Tertius
Vatidicus horarum,
Et monitor, & nuncius
Mearum noxiarum:

112.

Exeso sub hoc scopulo
Mibi lessum cantabit,
Et clausum saxi loculo
Ut mortuum plorabit,
Ferali modulamine
Nycticorax me planget,
Tristique Bubo earum
Funestis threnos pange-

gressus foras Petrus flevit amarè. *Luc:*
22. v. 62.

Domino discipulis suis dicente, Omnes scandalum patiemini nocte ista in me: (a) Petrus alium in oculum accipiens, cum seipsum commendare vellet, ac aliquis Discipulis Domini studiosior & amantior inveniri, vel potius, ut dicam quod res est, negationem suam divulgare, sic Dominum allocutus est. Quid ais Domine? Omnes scandalum propter te patiemur? Et cum omnibus me quoque annumerasti? Fidei meae constantiae confidis? Eriamne ego te negabo? Qui in mari inambulavi? Qui in monte figuratione dignus sum habitus? Qui demonum gregem fugavi? Qui morbum omnem sanavi? Nonne ego te primum primus agnovi, & exclamavi; Tu es Christus Filius DEI vivi? Quamobrem & meo testimonio commendato beatum me praedicasti, ac Petram Ecclesiae praeocupasti, dicens: Tu es Petrus, & super hanc petram aedificabo Ecclesiam meam, & portae inferi non prevalebunt adversum eam? Egone igitur te negabo Princeps Apostolorum, columna Ecclesiae? Quamobrem & mihi ipsi praefidens vociferor; Etsi omnes scandalizati fuerint, ego non scandalizabor. Tum ad illum Christus. Quid dicis & contradicis Petre? Verbis Deo confitissis? mendacemne meprehendisti? Non observas, ut confirmeris; sed promittis fore, ut non concutiaris?

O 4

ciariss?

(a) 2 Joan; Chrysostomus de negat: Petri. Tom. 5. mihi fol. 1591, & 1592, 1593, 1594.

tiaris? Nónne hic ipse terror tuus, multò te deterrere rogatu
 rem effecit? Tuam istam temeritatem in mari etiam Petrus
 cedens ostendisses, nisi ego manum citiùs extendissem, Mag
 Nónne in monte quoque transfigurationis in me pe
 cásti, cùm tria velles tabernacula fabricari, & in eodem
 ordine cum amicis me Dominum collocares? Nónne
 ut Hierosolyman non ascenderem orabas, quòd Judæo
 rum minas non ferres? Et quidem publicare te vole
 bam Petre, & tu præscium Divinitatis meæ oculum
 jecisti. Ecce quæ perpetraturus es, tibi dico, ut qui
 ex rebus tuis cognoscas. Amen, amen dico tibi, ante
 quam gallus cantet, ter me negabis. Petrus autem
 sus mente deceptus, & humanæ conditionis mutabilis
 tem ignorans, Domino in hæc verba respondet. Quis
 me terret? Scio mortem contemnere, neque te negabo.
 Dominus autem ad Petrum: Rectè tu quidem apud
 decrevisti; verùm haud multò post cognosces: tem
 pus enim est in januis, ut manifestetur, & tuum propo
 situm, & mea prænotio. Sed quis tandem finis sermo
 nis? Imminet quippe jam vespere. Comprehen
 namque Domino, atque in atrium Principis Sacerdo
 tum deducto, omnibùsque dispersis discipulis, solus
 Petrus sequebatur in atrium Principis Sacerdotum, ut
 ea nimirùm exequuturus quæ decreta erant. Cùm au
 tem Christus interiùs vinctus teneretur, Petrus in exte
 riori atrio fidenter sedebat immotus, ut qui jam nempe
 victoriam retulisset. Itaque cùm aliquamdiu conside
 ret ille, neque gladium videret exacui, neque propinat
 cotes, non proscriptionem denunciata, non exilium
 irro

e detinere rogatum: sed exigua ancilla pretio empta vilis, acce-
 etiam mens Petrus inquit: Quid hic agis O homo? ubi est vir-
 endillius Magistri tui? Ecce conclusus est intus: ecce crucis
 n me p... p... mox addicetur; tum Petrus, cum omnem con-
 in eod... entiam ac dicendi libertatem ex memoria eiecisset,
 Non... obdons ait: Quid mihi obstrepis puella? Non novi
 d Jude... minem. O rem mirabilem! Qui dicebat, Eriam si
 e te vole... portuerit me mori tecum, non te negabo: jam negat.
 ulum re... quam igitur accidit hæc prima negatio, perturba-
 ut qui... Petrus, ab atrio, tanquam ab igne profiliit extra ve-
 bi, ante... balum currens. Quid deinde rursus? Altera ancilla
 utem ru... occurrit illi: O res mirabiles! nusquam miles, nusquam
 utabil... dicit, sed vilis puella Petro occurrit. Illum aggressa
 . Qu... est, sic dicens. Quid tumultuaris, O homo? quo
 e negat... operas? quid æstuas? Nonne te semper cum Gali-
 n apud... mo incidentem videbam? Quomodo igitur egressus ve-
 s: tem... bulo curris? Petrus autem, non jam simpliciter re-
 n propo... dit, sed cum juramento inquit, non novi hunc ho-
 is sermo... tem. Vidisti Dei prædictionem & hominis lapsum?
 præhen... de scandala negatione completa, tertia demùm
 Sacerdo... gatione obsidetur. Post pusillum, cum accessissent,
 s, solus... adstabant, Petro dicebant, Verè & tu ex illis es:
 rum, ut... & loquela tua manifestum te facit. Petrus autem
 Cum au... it anathematizare, & jurare, quia non novi homi-
 s in ecce... Ubi providum Petri promissum? Qui antea di-
 n nempe... Tu es Christus Filius DEI vivi, hic dicis: Non
 consuetu... hominem istum? Fortasse Petrus imprudens, dum
 opobnat... vocem protulit, evigilavit, nec absurdè locutus
 exilium... non dixit, Non novi Deum Verbum, sed dixit,

Non novi hominem istum, Offendit in eo, quod ce-
nebatur, non in eo, quod intelligebatur. Quapropter
& prævidens Dominus dicebat: Quicumque dixerit
blasphemiam in Filium hominis, remitteretur ei, Quis
Petrus? Non novi hominem istum, & continuo galileus
cantavit: ille invictus Petri accusator, prævious senten-
tiæ Dominicæ, ac patronus, negationis proclamator,
prænotionis index, ac pœnitentiæ lacrimarum admo-
nitor. &c.

Petrus, post tam gravem lapsum, ad tantam
diit eminentiam sanctitatis, (b) Quis de cætero desperat,
si tantum egredi voluerit à peccatis? Attende quod
scriptum est, Egressus foras, flevit amarè. In egre-
sus confessionem oris, in amaro fletu, compunctio-
nem cordis intellige. Et attende, quod tunc primus
recordatus est verbi, quod dixerat IESUS: tunc pri-
mum cordi fuit verbum, quo prædicta fuerat ejus
firmitas, cum evanuit præsumpta temeritas, Vae tibi
qui post lapsum fortiozem te nobis exhibes. Ut quis
tam rigidus es in tuam ipsius perniciem? Inclinare po-
tius, ut melius erigaris, & ne prohibeas frangi, quod
distortum est, ut possit melius solidari, quid indignum
incredenti Gallo? Tibi potius indignare, Plurimum
voluntariam, ait Psalmista, segregabis Deus hæredita-
tuam, & infirmata est. Bona infirmitas, quæ segregat
hæreditati, quæ medicum non repellit: Induratum est
nim tanquam vas figuli in virga ferrea conteret; & hæ-
reditas infirmata est, ait, tu verò perfecisti eam,

(b) S. Bernardus in Dom: 4. post Pentec: Serm: 4. in solenni: 88
Apost: Petri & Pauli. mihi fol. 225.

Audivimus Dominum dixisse, (c) discipulis suis ;
 Omnes vos scandalum patiemini in hac nocte propter
 me, Cui Beatus Petrus ait ; Etiam si omnes scandali-
 zaverint, ego nunquam scandalizabor. Sed Domi-
 nus inspector cordis respondit, & dixit : amen dico tibi,
 nequam gallus canet, ter me negabis. Ille autem
 ait ; Etiam si me mori oportuerit pro te, non te ne-
 gabo. Videte, fratres charissimi, verus & cælestis me-
 dicus venam cordis inspexerat, & quâ horâ tentationis
 condus, vel infidelitatis frigus venturum esset, prædi-
 xerat. Medicus prædicebat, & ægrotus negabat. Sed
 ubi ad horam ventum est, falsum fuit, quod promi-
 serat homo, & verum apparuit, quod prædixerat Deus.
 Quid enim homo sine Dei gratia possit, timor beati Pe-
 tri Apostoli evidenter ostendit. Per solum enim libe-
 rum arbitrium, non addito etiam Dei adiutorio, promi-
 serat se pro Domino moriturum. Sed quid est homo
 sine gratia Dei, nisi quod fuit Petrus, cum negaret
 Christum ; & nisi quod ait Propheta : (d) Omnis Ca-
 riticenum ? Et ideo beatum Petrum paululum Dominus
 deseruit, ut in illo totum humanum genus posset
 agnoscere, nihil se sine Dei gratia prævalere, & ut Ec-
 clesiæ Rectori futuro ignoscendi peccantibus quædam
 regula poneretur. Credendæ enim erant Petro Apo-
 stolo claves Ecclesiæ : imò creditæ sunt ei claves regni
 celorum. Credendæ quoque ei erat populorum innu-
 mera multitudo, quæ esset pro suæ naturæ vitis, passio-
 nis, culpis involuta atque peccatis. Denique sic
 ad

(c) S. Augustinus tom : 10. de tempore. Serm : 124. post Domini-
 cam Palmarum serm : 1. (d) Esa : 40.

ad eum Salvator dicit : Tibi, inquit, dedi claves regni
 cælorum. Deinde sequitur, dicens. Quæcumque
 gaveris super terram, erunt ligata & in cælo; videlicet
 ut in clavibus fidelis ianitor, in sententiis esset clemens-
 tissimus dispensator. Erat enim revera hic Petrus pro-
 lo durior & severus, sicut ejus austeritatem truncata
 Christi injuriam servi principis sacerdotum declarat
 rricula. Hic igitur tam durus, tamque severus, si do-
 num non peccandi à Domino fuisset indeptus, qui
 venia commissis populis donaretur? Sed idcirco divina
 Providentiæ secretum ita temperavit, atque permisit
 ut primus ipse laberetur ac iheret in peccatum, qui
 erga peccantes duriolem sententiam proprii casus intus
 tu temperaret. Quantum igitur divini muneris erga
 salutem hominum, quantum curæ, quantumque sol-
 citudinis impendatur, advertite. Totius corporis
 morbum in ipso capite curat Ecclesiæ, & in ipso ver-
 ce componit membrorum omnium sanitatem, in ipsa
 Confessionis Christi crepidine, in ipso immobilis fidei
 fundamento, in Petro scilicet illo, qui dixerat: Et tu
 si me oporteat mori tecum, non te negabo. Hic est
 Petrus, qui divina revelatione prior omnium veritatem
 meruit confiteri, dicens: Tu es Christus Filius Dei.
 Hic tantus & talis venit ad illam noctem, in qua Domi-
 nus tradebatur, & cum se calefacere vellet ad primum
 accessit ad eum puella, & dicit ei: Et tu hesternò die
 cum homine hoc eras. At ille mox respondit: Nescio
 hominem istum. Quid agis, O Petre, futuræ Re-
 gni Ecclesiæ: quid loqueris? Intuere quid sis interro-
 gatus

ratus, vel quid interroganti responderis. Vox
 tua repente mutata est: hoc est omne illud, quod
 cito, sed non cauto sermone promiseras. Hoc est
 votum, quod etiam omnibus negantibus te usque ad
 mortem perseverare juraveras? Nondum fidem tuam
 quis tentavit, atque discussit, nondum te ob Christi
 negationem adversarius traxit ad publicum, nondum es
 apud reges & præfides propter nomen ejus exhibitus:
 non tibi flagella, nondum sunt admota tormenta. Quis
 porro est, qui te interrogat, quòd tam citò negasti?
 Non est servus, non liber, non Pharisæus, non scriba,
 non sacerdos, non miles, non centurio, non spiculator,
 nullus postremò eorum, qui autoritate sua posset for-
 midinem incutere confidenti: mulier te simplici voce
 interrogat, & fortasse nec proditura confessum: nec
 verò tantùm mulier; sed puella; & non solùm puella,
 sed ostiaria, vile procul dubio, abjectumque manci-
 pium. O res stupenda! Puella accedens fidem Petri di-
 scussit: Sic soliditatem Petri non turbo, non imber, sed
 vis levissima gutta transfixit. Petrus labia puellæ non
 sustulit: sed ubi locuta est, ille turbatur. Processit
 sermo puellæ, & immobilis columna concussa est. Ve-
 ramtamen instabat illa interrogans, & dicebat: Et tu he-
 die cum homine hoc eras? Petrus autem eò ma-
 gis oppressus formidine, hominem se scire negavit.
 Quem respiciens Christus, suorum fecit recordari ser-
 monum. At ille intelligens factum, conversus ad præ-
 sentiam, amarissimè flevit. Agnovit enim sibi, ut
 homini, peccati irrepsisse perniciem, quod totum ha-

Ætenu

Stentus, ut memini, divinitus procreatum est. Videtur ergo Fratres Charissimi, quemadmodum exigua culpa permittitur subiacere tantus Apostolus, ut emendatus elationis vitio, atque correctus, integro vestitus moderationis & clementiae indumento. Jam enim editus es, & doctus in Petro, quemadmodum etiam Dominus tui causa patitur circumscribi delicto, quemadmodum illum fidei pietatisque signiferum, & generum humani columnam permiserit metu dominante qualiter, ut populorum doctoribus, & Magistris esset exemplum, à Deo sibi non peccandi gratiam minime condonatum, sicut dicit Apostolus Paulus: Considerate, ne & tu tenteris. Cum forte quis in Ecclesia delicto praeventus, non statim abiiciat, condemnet, & compatiatur, ac lugeat, consoletur & revocet, commendet jacenti affectum, porrigat manum, erigat lapsum, spem ei divinae Clementiae repromittens, sub quo etiam servare exemplo tantorum comprobatur Magistrorum. &c.

Tenetur Dominus, ad sacerdotum principem perducendus: (e) & cum discipuli laborarent, Petrus promissor egregius cepit ambulare longinquus, pervenit ad principis domum: & quia Petrum trigus urgebat, calefaciendus, sollicitus assistebat. Ecce ille, qui nihil infirmitatis se putabat habere, paulatim cepit ad verba medici pervenire. Negat tertio Christus, qui se promiserat animam pro eo positurum. Prostravit eum anicula decrepita, quasi gravis febricula, Pre-

(e) S. Augustinus Append: de diversis. tom: 10. ser: 3. post Dion
Palm: de Passions. serm: 46. fuit de tempore 121.

t. Vidit eum lethargicus somnus, & cepit eum præco impi-
 guæ maritimus. Audit gallum cantantem, & vidit se
 emens discipulus Dominum offendisse. Sub ancilla cœpit
 vestigare, & demergeri. Non erat, qui adjuva-
 re, nisi de interioribus prætorii Petrum Dominus re-
 ceperat. Cùm nox media declinatum subito teneret
 aurum, gallus cantavit, & nocte naufragus respira-
 & gemit. Contum invenit fidei liberalem, quousque im-
 pelleret navem, ut in medio scopulorum portum qua-
 reret lacrimarum. Vidit navim cordis sui sine merci-
 bus nudam: flere cœpit amarè, quia Dominum suum
 cepit amare. JESUS pelago navigatorem terrebat,
 Petrus de gubernatore securitatem sperabat: Domine,
 inquit, Petrus, ubi me dimisisti? Lumen tuum video,
 sed adhuc non video. Lavisti pedes meos, terxisti linteo
 meo, lumine tuo aperisti oculos meos. Quando possum
 videre te, nisi respexeris me? Ita permansit in amaritu-
 dine lacrimarum, quousque Dominus de portis erum-
 peret inferorum. Petrus lacrimas fudit confessionis, &
 pedas osculum porrigit falsitatis, &c.

MA-